



Nota van Antwoord reactie
wijziging winningsplan Q16-Charlie Noord

Versie 6-3-19

Kenmerk: DGKE-WO / 19046034

Volg -nr.	reactie -nr.	Onderdeel	Onderwerp
1			<i>Planmatig beheer</i>
	R0001	Reactie	Q16-Charlie Noord betreft een nieuw aardgasveld. Omdat de vraag naar aardgas voorlopig zal blijven aanhouden, vinden wij -net als u- dat de bestaande gaswinningen in Zuid-Holland moeten worden gecontinueerd. Zoals wij in ons eerdere advies aangaven, vinden wij het echter niet gewenst dat initiatieven voor het winnen van gas uit nieuwe velden worden gehonoreerd. Het Rijk heeft aangegeven dat in 2020 nationaal 14% van de energie hernieuwbaar moet worden opgewekt. Onzes inziens kan onze bijdrage in deze landelijke verdubbeling alleen bereikt worden wanneer nieuwe energie-initiatieven in Zuid-Holland hernieuwbaar van aard zijn.
		Antwoord	<p>De winningsvergunning Q16bc-Diep is op 19 september 2012 (kenmerk: DGETM-EM/12080886) aan ONE verleend. Het gasveld Q16-Charlie Noord valt onder deze winningsvergunning. Op grond van deze vergunning heeft ONE het recht om gas te winnen uit dit gasveld. Op grond van artikel 34 Mbw moet ONE een winningsplan indienen waarin staat aangegeven hoe ONE voornemens is de winning uit te voeren onder overlegging van de onderzoeksresultaten zoals de SRA. Indien de minister gehoor zou geven aan het verzoek van de provincie, zou de minister inbreuk maken op de bestaande rechten van ONE. In het regeerakkoord is vastgelegd dat bestaande vergunningen van kracht blijven.</p> <p>Gelet op de informatie die op grond van het winningsplan is verkregen en gelet op de adviezen die de minister heeft ingewonnen, ziet de minister geen gronden om zijn instemming hieraan te weigeren. Ook ziet de minister, gelet op het Kabinetsbeleid van gaswinning uit de kleine velden zoals onder meer verwoord in de brief van 30 mei 2018 (Kamerstukken II, 2017/18, 33 529. nr 469), geen aanleiding om de winningsvergunning in te trekken.</p> <p>Dat ONE nog geen opsporingsboring heeft uitgevoerd en er nog geen gas uit dit gasveld is geproduceerd doet hier niet aan af. De informatie die ONE uit naburige winningen heeft verkregen en de kennis over de ondergrond zijn voor de minister, gelet op de adviezen van het SodM en TNO, voldoende om zijn instemming aan het winningsplan te verbinden. De minister heeft daarbij uit voorzorg het voorschrift opgenomen dat, mocht de opsporingsboring andere resultaten weergeven die niet door het SodM en TNO op grond van het ingediende winningsplan zijn berekend, ONE dan een aanvullend winningsplan dient in te dienen.</p> <p>Door de gaswinning uit het Groningenveld versneld af te bouwen, is nationaal gezien, de gasproductie uit de kleine velden noodzakelijk om aan de leveringsverplichting van de Staat te voldoen en de huishoudens en de bedrijven hiervan te voorzien, voordat de omvangrijke transitie naar duurzame energie is voltooid.</p>

	R0001	Reactie	Wij hadden -net als andere adviseurs- verwacht dat de initiatiefnemer op basis van haar vergunning eerst een proefboring zou uitvoeren (zoals dat in het recente verleden meer is gebeurd), en daarna op basis hiervan een winningsplan zou opstellen. In plaats daarvan heeft de initiatiefnemer een winningsplan op basis van aannames opgesteld.
		Antwoord	Operators voerden in de regel eerst een opsporingsboring uit om meer kennis te vergaren over de mogelijkheid om op commerciële basis de gasproductie uit een voorkomen aan te vangen. De opsporingsboring is een dure operatie. Het winningsplan dat vervolgens werd ingediend doorliep in doorgaans slechts enkele maanden de instemmingsprocedure. De weigeringsgronden voor het winningsplan waren beperkter en de operator kon dus beter inschatten of de instemming zou worden verkregen. Sinds de wijzigingen van de Mijnbouwwet doorloopt het winningsplan een veel uitgebreidere procedure waarvan ook de uitkomst minder goed is in te schatten voor de operator. Door het aanvragen van instemming op het winningsplan tegelijkertijd met de vergunning voor de opsporingsboring of voorafgaand aan het uitvoeren van de boring aan te vragen, verkrijgt de operator reeds zekerheid of na de opsporingsboring ook het gas gewonnen kan worden. De operator wil, voordat de investering voor de opsporingsboring wordt gedaan, inzicht hebben of de winning vervolgens ook zou kunnen plaatsvinden. Dit laat onverlet dat, indien een operator van mening is dat hij op grond van gaswinnings in de nabije omgeving van een gasveld reeds voldoende informatie verwacht te hebben verkregen, aansluitend aan een opsporingsboring voornemens is om over te gaan tot de productie van het gas. De Mijnbouwwet sluit die mogelijkheid niet uit. Blijkt uit de opsporingsboring dat de aannames die de operator daarbij heeft gemaakt niet passen binnen de informatie die in het winningsplan is opgenomen, dan dient de operator hetzij een wijziging van het winningsplan hetzij een nieuw winningsplan in te dienen. De minister heeft hiervoor waarborgen opgenomen in zijn instemmingsbesluit.
	R0001	Reactie	U motiveert uw werkwijze in het ontwerp-instemmingsbesluit door aan te geven, dat ONE op basis van via de opsporingsboring beschikbaar komende gegevens de prognoses kan aanpassen en aan de minister zal overleggen. Gezien bovenstaande feiten bestaat de kans dat het winningsplan moet worden aangepast en dat - indien vanaf een bepaalde hoeveelheid meer aardgas kan worden geproduceerd- een milieueffectrapportage (MER) moet worden opgesteld. Hieruit zou eventueel zelfs een productiebeperking kunnen voortkomen. Ook indien dit niet het geval is, moet een nieuw instemmingsbesluit worden opgesteld, waarop moet kunnen worden ingesproken en dat weer moet worden vastgesteld. De door u gevolgde werkwijze leidt zo waarschijnlijk tot meer bureaucratie en eventueel zelfs tot inefficiënt opereren van het bedrijf. Net als de Mijnraad, vinden wij de door uw gevolgde werkwijze daarom niet verstandig.

		Antwoord	De minister neemt kennis van de opvatting van de provincie. De minister merkt op dat ONE een winningsplan heeft ingediend met het verzoek aan de minister om deze in procedure te brengen. De Mijnbouwwet schrijft dit voor. Gelet op de adviezen van het SodM en TNO is de minister van oordeel dat in het winningsplan een reële voorstelling wordt gegeven van de mogelijkheden tot het produceren van gas. ONE heeft een omgevingsvergunning waarin de dagproductie bij het in productie nemen van dit gasveld niet meer dan 500.000 Nm ³ gas per dag mag produceren. Bij een hogere productie is het aan het SodM om handhavend op te treden. Dit verschilt niet van andere gaswinningen in Nederland.
		Conclusie	De minister ziet geen aanleiding om het instemmingsbesluit op grond van de reactie aan te passen.

2			<i>Bodemtrilling</i>
	R0001	Reactie	Q16-Charlie Noord bevindt zich onder de drukke vaargeul van de haven van Rotterdam en binnen een straal van 7 kilometer van de Maasvlakte, waar veel trillingsgevoelige objecten aanwezig zijn. Volgens Oranje Naussau Energie (ONE) kan een winningsplan worden gemaakt voordat een proefboring heeft plaatsgevonden, omdat Q16-Charlie Noord in de nabijheid van het bestaande veld Q16 Maas ligt. Er is echter een grote breuk aanwezig tussen beide gasvelden, en het reservoir is sterk verbroken, waardoor op dit moment niet duidelijk is welke breukblokken zullen bijdragen aan productie van de betreffende put (MSM-01). De aanname dat Q16-Charlie Noord zal lijken op Q16-Maas is daardoor niet te onderbouwen.
		Antwoord	De aanname door ONE dat Q16-Charlie Noord lijkt op Q16 Maas is gebaseerd op de geologische eigenschappen van beide voorkomens. In het winningsplan is dit als volgt omschreven: "Een vergelijkbare kwaliteit gesteente wordt verwacht in Q16-CharlieN. (blz 15 winningsplan) De belangrijkste reservoirgesteenten voor Q16-CharlieN zijn de Soiling en Hardegens zandstenen behorend tot de Hoofd Bontzandsteen Subgroep van de Onder-Trias. Deze reservoirformaties zijn reeds bekend uit de producerende aardgasvoorkomens Q16-Maas, Q16-FA (ONE) en Noorderdam (NAM) in de directe omgeving (Figuur 1 en Figuur 5). De reservoirs staan bekend om hun goede productie-eigenschappen in dit deel van het West Nederlands Bekken. Het

			<p>reservoir wordt aan de bovenkant afgesloten door kleilagen en verdampingsgesteenten (zout en gips) van Trias en Jura ouderdom." (blz 17 winningsplan)</p> <p>De minister merkt op dat deze aanname door TNO wordt onderschreven. Dit soort aannames zijn gebruikelijk bij de opsporing naar olie- en gasvoorkomens. Daarbij zijn de meeste gasvelden van het West Nederlands Bekken vergelijkbaar met Q16-Charlie Noord omdat deze in het hetzelfde bekken voorkomen en daarnaast hetzelfde reservoir, afsluitende en zogeheten oliemoedergesteente bezitten.</p> <p>Voor de bepaling van het seismische risico en de prognose voor de bodemdaling, merkt de minister op grond van het advies van TNO op, dat is uitgegaan van het meest negatieve scenario wat betekent dat alle breuken en breukblokken zijn meegenomen. Welke breukblokken uiteindelijk zullen bijdragen aan de productie zal geen hogere uitkomst geven aan de beoordeling van het seismische risico of bodemdaling prognose.</p> <p>Ten slotte merkt de minister op dat de gaskolommen van Q16-Maas en Q16-Charlie Noord niet worden gescheiden door een grote breuk maar dat het hier twee separate geografisch gescheiden gasculminaties betreft.</p>
		Conclusie	De minister ziet geen aanleiding om het instemmingsbesluit op grond van de reactie aan te passen.